

MEVCUT DURUM: TÜRKİYE’NİN NÜKLEER SANTRAL TABLOSU

Türkiye üç kıyısında üç nükleer santral projesini aynı anda gündemde tutuyor: Akdeniz’de Akkuyu, Karadeniz’de Sinop, Trakya kıyısında İğneada-Kıyıköy.

Üçü de birbirinden çok farklı olgunluk düzeyinde; biri devreye alma eşiğinde, biri masada, biri fikir halinde. Ama üçünü birbirine bağlayan ortak bir çizgi var: yabancı teknoloji, yabancı sermaye ve döviz cinsinden, on yıllara yayılan bir bağımlılık modeli. Nükleer macerasının üç limanı en basit şekilde aşağıdaki tablodaki gibi görünüyor.

	AKKUYU (Mersin)	SİNOP	TRAKYA (İğneada-Kıyıköy)
Aşama	1. ünite devreye alma hazırlığında	Müzakere / model belirsiz	Fikir / ön görüşme
Konum	Gülnar, Büyükeceli	Merkez, İnceburun–Abalı	Kırklareli, Vize–Kıyıköy
Ortak / teknoloji	Rosatom (Rusya) — VVER-1200, 4 × 1.200 MW (4.800 MW)	Güney Kore (KEPCO) ve/veya Rosatom — belirsiz	Çin (SNPTC hattı) — belirsiz
Model / para birimi	Yap-sahip ol-işlet; dolar bazlı 15 yıl alım garantisi (12,35 sent/kWh)	Yap-işlet önerisi; birim fiyat ve yatırım modeli teklifi bekleniyor	Model yok
Hedef	2026 sonu (1. ünite)	~2035	2035 sonrası

Akkuyu’da her biri 1.200 megavatlık dört üniteden oluşan 4.800 megavatlık santral Rus devlet şirketi Rosatom inşa ediyor ve santral, Rus tasarımı 3+ nesil VVER-1200 reaktörlerine sahip dört güç ünitesinden oluşuyor. Sinop’ta ise partner de model de belirsiz — Türkiye, Akkuyu’nun ardından ikinci santral inşa edeceği Sinop için Güney Kore’den birim fiyat ve yatırım modeli teklifi bekliyor, aynı zamanda Rosatom da istekli. Trakya’da ise mevzu henüz görüşme düzeyinde: Trakya’da planlanan santral için Çin devlet şirketiyle görüşmeler yürütülüyor. Yani ortada üç ayrı ülkeye, üç ayrı teknolojiye, üç ayrı belirsizliğe bağımlı bir “nükleer atılım” var.^{1,2,3}

En ileri aşamadaki Akkuyu’nun bugün geldiği nokta ise başlı başına bir hikâye. Santralin tam kapasiteye ulaştığında Türkiye’nin elektrik talebinin yaklaşık %10’unu karşılaması öngörülüyor; güncel yatırım büyüklüğü ise Rosatom yönetiminin açıklamalarına göre 24 milyar dolar seviyelerine çıkmış durumda. Ama asıl çarpıcı olan, “ne zaman açılacağı” sorusunun yıllardır yanıt değiştirmesi.

Akkuyu Ne Zaman “Açılacaktı”?

2010 — Türkiye ile Rusya arasında hükümetler arası anlaşma imzalandı.

2013 — Anlaşma TBMM’de onaylandı, süreç resmen başladı.

2015 — Hidroteknik yapılar için temel atma töreni düzenlendi.

2018 — 1. ünitenin temeli, Erdoğan ve Putin’in katıldığı törenle atıldı.

İlk söz: **2023** — Dönemin bakanı bu tarihi verdi.

Revize: 29 Ekim **2024** — Cumhuriyet’in 101. yılına denk getirildi.

2. Revize: **2025** — Yetişmedi.

3. Revize: **2026** sonbaharı

Güncel hedef 2026 sonu; üstelik Rosatom’un genel müdürü 3-4 aylık bir gecikme daha olabileceğini, ancak 2026 planından sapmadıklarını söyledi.^{4,5}

Bu tarihlerin hepsi de “devreye alma” tarihiydi. Oysaki devreye alma, tam kapasite demek değildi.

Akkuyu'nun devreye alma tarihi tek bir nedenle değil, üst üste binen bir sorunlar zinciriyle kaydı:

• **Daha ilk yıllardan başlayan inşaat gecikmeleri:** Programa ilişkin gecikmeler, inşaatın başlamasından kısa süre sonra — Rusya'nın Ukrayna'yı işgalinin etkisinden çok önce — ortaya çıkmıştı (WNISR 2025).⁵

• **Türk taşeronla anlaşmazlık ve taşeronun değiştirilmesi:** Temmuz 2022'de Akkuyu Nükleer A.Ş., santralin ana yüklenicisi Titan2-İC İçtaş ortak girişiminin sözleşmesini “usulsüz harcama, gecikmeler ve iş güvenliği eksiklikleri” gerekçesiyle feshederek işi, üç Rus şirketin ortaklığında kurulan TSM Enerji'ye devretti. İC İçtaş feshi hukuksuz sayıp kararı Londra Tahkim Mahkemesi'ne taşıdı; saha çalışmaları durdu, on binlerce işçi ücretli izne gönderildi. Şirket ancak Eylül 2022'de, bir Erdoğan-Putin görüşmesinin ardından projeye geri döndü.^{6,7,8,9}

• **İnşaatta teknik kalite sorunları:** 2018-2019'da 1. reaktörün temel betonunda iki kez çatlak oluştuğu, bunun inşaatı denetlemekle yükümlü TAEK tarafından tespit edildiği ve temel betonunun iki kez sökülüp yenilendiği basına yansdı; yüklenici şirket iddiaları yalanladı. EMO ve TMMOB, “konunun üstünün kapatılmaması” ve çalışmaların durdurulması çağrısı yaptı; çatlakların TAEK'çe tespit edilmiş olması karşısında yürütücü şirketin yalanlamasının bir anlam taşımadığını vurguladı. Sahanın zeminine ilişkin kuşklar ise daha 2016'daki ÇED bilirkişi keşfinde dile getirilmişti.^{10,11,12,13}

• **Rosatom'un finansman sorunları:** WNISR 2025'e göre projeye aktarılamayan kaynak büyüdü: ABD bankaları en az 2 milyar dolarlık transferi bloke etti, aktarılamayan tutarın 7 milyar dolara ulaştığı bildirildi. Ücretlerin ödenememesi işçi eylemlerine ve işten çıkarmalara yol açtı; çalışan sayısı 35 binden 12 bine düştü, 14 bin Rus işçinin 10 bini ülkesine döndü. Rosatom, projedeki %49 hisseyi satmayı ve Rusya Ulusal Varlık Fonu'nun devreye girmesini gündeme aldı.

• **AB ve ABD'nin Rusya'ya yaptırımları:** Bütün bu mali ve tedarik sıkışıklığının arka planında yaptırım rejimi vardı. WNISR 2025 ve basına göre ABD Adalet Bakanlığı'nın projenin yaptırımları aşmak için kullanıldığını tespit ettiği bildirildi; kritik ekipman tedariki de yaptırım kaynaklı ihracat ve gümrük kısıtlamalarından doğrudan etkilendi.

• **Siemens ile GIS krizi:** Son olarak Siemens'in taahhüt etmesine rağmen tedarik etmediği gaz yalıtımlı şalt tesisi (GIS) — elektriğin iletim sistemine verilmesini sağlayan “sinir sistemi” — kritik darboğaz oldu; ekipman alternatif tedarikle Çin'den getirildi ve takvim kaydı.¹⁴ Söz verilen tarihler sürekli kayarken takvimler “tedarik bağımlılığı”nı gösteriyordu.

2010'da santralin “karanlıkta kalma” senaryolarıyla gerekçelendirildiği yıllardan bugüne, Türkiye'de arz fazlası bile oluştu; bugün geline nokta Akkuyu, kimi uzmanlarca şebeke yönetimi açısından teknik bir yük olarak değerlendiriliyor.^{15,16,17}

Kaynaklar:

1 Rosatom Temsilcisi Dedusenko: “(Sinop'ta nükleer güç santral planı) Türkiye ile diyalog halindeyiz” 10.10.2024 <https://www.aa.com.tr/tr/enerjiterminali/elektrik/rosatom-temsilcisi-dedusenko-sinopta-nukleer-guc-santral-plani-turkiye-ile-diyalog-halindeyiz/43861>

2 Mersin'den sonra Sinop'ta inşa edilecek ikinci nükleer santral için son aşamaya gelindi 11.06.2026 <https://ankahaber.net/haber/merisin-den-sonra-sinop-ta-insa-edilecek-ikinci-nukleer-santral-icin-son-asamaya-ge-lindi-ec3ab74f>

3 Alım Garantisi Akkuyu İçin 12.35 Sent, Sinop İçin 11.80 Sent Olacak... 07.05.2013 <https://www.enerjigazetesi.ist/amp/alim-garantisi-akkuyu-icin-12-35-sent-sinop-icin-11-80-sent-olacak/>

4 Akkuyu NGS'de 2026'nın “devreye alma yılı” olması bekleniyor 18.12.2025 <https://www.aa.com.tr/tr/enerjiterminali/genel/akkuyu-ngsde-2026nin-dev-reye-alma-yili-olmasi-bekleniyor/53535>

5 World Nuclear Industry Status Report 2025 (WNISR 2025), Türkiye bölümü

6 Rus şirketin sözleşmeyi feshetmesi fitili ateşledi! İşte Akkuyu santralinde yaşananlar <https://www.sondakika.com/ekonomi/haber-rus-sirketin-sozles-meyi-feshetmesi-fitili-15144646/>

7 Putin-Erdoğan görüşmesinden “Akkuyu” çıktı: Sözleşmesi feshedilen Türk şirketi projeye geri döndü <https://medyascope.tv/2022/09/17/putin-erdogan-gorusmesinden-akkuyu-surprizi-sozlesmesi-feshedilen-turk-sir-kef-proje-geri-dondu/>

8 Akkuyu Nükleer Güç Santrali sözleşmesinden Türk görünümli Rus firması TSM Enerji İnşaat çıktı <https://www.patronlardunyasi.com/akkuyu-nukleer-guc-santrali-sozlesmesinden-turk-gorunumlu-rus-fir-masi-tsm-enerji-insaat-cikti>

9 Akkuyu'da TSM enerji ile imza <https://www.aydinlik.com.tr/haber/akkuyuda-tsm-enerji-ile-imza-329676>

10 Akkuyu'da çatlak temel tartışması: Zemin sorunu bilirkişi keşfinde gündeme gelmiş, bilirkişi kulak asmamıştı <https://medyascope.tv/2019/05/08/akkuyuda-catlak-temel-tartismasi-zemin-sorunu-bilirkişi-kesfinde-gun-deme-gelmis-bilirkişi-kulak-asmamisti/>

11 Akkuyu NGS'de ‘çatlak oluştuğu’ iddiasına yalanlama <https://www.aa.com.tr/tr/ekonomi/akkuyu-ngsde-catlak-olustugu-iddiasina-yanlan-ma/2107002>

12 Akkuyu Nükleer Santral Temel Betonunda Çatlak Oluşması Konusu-nun Üstü Kapatılmamalıdır https://www.emo.org.tr/genel/bizden_detay.php?kod=127943

13 TMMOB: Akkuyu'daki nükleer santralin zemininde çatlak var; üstünü kapatmayın <https://www.diken.com.tr/tmmob-akkuyudaki-nukleer-san-tralin-zemininde-catlak-var-ustunu-kapatmayin/>

14 Akkuyu Nükleer Santrali devreye alma planı 2026'dan sapmıyor 21.08.2025 <https://www.timeturk.com/genel/akkuyu-nukleer-santrali-dev-reye-alma-planı-2026-dan-sapmiyor-haber-1819178>

15 Akkuyu Nükleer Santrali 06.2022 <https://www.enerjiatlas.com/nukleer/akkuyu-nukleer-santrali.html>

16 Türkiye'nin ilk nükleer santrali olacak Akkuyu ile ilgili neler biliniyor? 10/03/2021 <https://tr.euronews.com/2021/03/10/turkiye-nin-ilk-nukle-er-santrali-olacak-akkuyu-ile-ilgili-neler-biliniyor>

17 Türkiye-Rusya Hükümetler Arası Anlaşması, Resmi Gazete, 6 Ekim 2010 — <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2010/10/20101006-6.htm>